Čís. 414.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Pro pojem řetězového obchodu jest lhostejno, zda ti, jichž rukama věc prochází, jsou k právním disposicím oprávněni čili nic.

I ten jest přímým pachatelem předražování dle §u 7, kdo nemá z něho přímého zisku.

Dokonán jest trestní čin dle §u 7, projevil-li pachatel svůj cenový požadavek vůči určité osobě nebo vůči všeobecnosti, jež přichází v úvahu jako kupec, anebo byla-li mu takto nabídnuta nebo slíbena přemrštěná cena.

(Rozh. ze dne 9. dubna 1921, Kr I 887/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku lichevního soudu při krajském soudě v Plzni ze dne 7. května 1920, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přečinem předražování podle §u 11 čís. 4 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n., vyhověl jí však, pokud byl stěžovatel uznán vinným přečinem předražování dle §u 7 odstavec třetí cit. zák., rozsudek v odpor vzatý zrušil a uznal obžalovaného vinným pouze pokusem tohoto činu trestného — mimo jiné z těchto

důvodů:

Proti odsuzujícímu výroku pro přečin pletich dle §u 11 čís. 4 zákona o lichvě uplatňuje stížnost dle čís. 9 a) §u 281 tr. ř., že v tomto případě nelze mluviti u obžalovaného o řetězovém obchodu, poněvadž opatřoval prodej věci ukradené jako bezelstný pomocník zloděje; poněvadž řetězový obchod předpokládá převod z osoby na osobu, hospodářsky sice závadný, právně však bezvadný, tedy koupi od osoby oprávněné, nemohou tvořiti zloděj a jeho pomocník, kteří disponují věcí cizí bezprávně, článek řetězu. Proti tomu dlužno uvésti, že obžalovaný byl uznán vinným pletichami, nikoliv také řetězovým obchodem, takže námitka stížnosti nemá pro obžalovaného praktického významu a nebylo by třeba se jí dále zabývati. Vývody stížnosti však nejsou správné ani ve věci samé, neboť pro pojem řetězového obchodu jest lhostejno, zdali prochází věc rukama osob k právním disposicím věcí oprávněných čili nic, poněvadž zákon v tom směru žádného omezení neobsahuje. Zákon naopak chce zabrániti faktickým převodům předmětů potřeby, hospodářsky neužitečným a zbytečným, které se dějí ke škodě konsumentů, tím, že jim zboží zdražují a zdržují. Takové převody jsou možny i u věcí kradených, jak ukazuje tento případ. Koupil-li by obžalovaný kradenou kůži od dělníka, který ji odcizil, a prodal-li by ji dále se ziskem zase dělníkovi, věda, že ji tento dále prodá, pak tvořil by zbytečný článek řetězu v převodu zboží. Tak bylo by tomu i v případě, kdyby byl jednal jako pomocník zlodějův, jak praví stížnost — správně jako jeho plnomocník — přijav od něho příkaz k prodeji; v tomto případě byl by arci řetěz jednostranný vzhledem k zbytečným nástupcům obžalovaného v držení věci. Kdyby byl jednal obžalovaný při převodu věci

od zloděje obmyslně, což v tomto případě rozsudek nezjišťuje, sbíhal by se s § 11 čís. 4 také § 185 tr. zák., v případě bezelstného nabytí po případě § 477 tr. zák.

Oprávněna jest však zmateční stížnost, pokud uplatňuje zmatek podle §u 281 čís. 10 tr. ř. Nelze jí sice přisvědčiti v tom, že obžalovaný Karel Č. byl spoluvinníkem cizího předražování podle §u 5 tr. zák., neboť ustanovení §u 7 zákona o válečné lichvě jest takového obsahu, že i obžalovaný Karel Č. jest přímým pachatelem předražování. § 7 nečiní rozdílu, zda prospěchu z předražování dostává se přímo tomu, kdo zřejmě přemrštěnou cenu požadoval, nebo dával si poskytovati nebo slibovati, jak to vyplývá docela zřejmě z odstavce prvého § u 7 zákona o válečné lichvě. Zřejmo jest to také z ustanovení §u 24 zákona o válečné lichvě, kde se mluví o případech, kde pro předražování byl odsouzen zřízenec, zmocněnec, zástupce, nebo jiný orgán podniku, aniž by se rozlišovalo, zda jmenované osoby měly z činu zisk čili nic. Zjistil-li nalézací soud, že obžalovaný Karel Č. požadoval za kůži, odevzdanou mu Josefem O. do prodeje pouze za 120 K, pro Josefa O. 600 K, zjistil tím přímé pachatelství obžalovaného Karla Č. po rozumu §u 7 zákona o válečné lichvě. Není však správným názor nalézacího soudu, že obžalovaný Karel Č. se dopustil předražování dokonaného. V základním zjištění rozsudkovém, že obžalovaný odevzdal Františku H-ovi kůži s podotknutím, aby na ni našel kupce, a, když dostane za ni 600 K, aby ji prodal, a v přijetí 500 K od Františka H-a, není obsaženo ještě, že obžalovaný vskutku již požadoval na někom zřejmě přemrštěnou cenu, pokud se týče dával si ji poskytovati neb slibovati pro Josefa O. Předpokládá totiž ustanovení §u 7, by proti pachateli byla zde buďto určitá osoba, neb aspoň všeobecnost, jež přichází v úvahu jako kupec, a ku které by obžalovaný svůj cennový požadavek projevil nebo jež by naopak cenu zřejmě přemrštěnou nabídla, pokud se týče slíbila. Tomu zde nebylo tak. Jest jisto, že František H. sám kupcem kůže nebyl, nýbrž že byl jen dalším sprostředkovatelem, který měl vyhledati kupce a jemu cennový požadavek Karla Č-a oznámiti. Nelze to vyvozovati ani ze slov rozsudkových, že obžalovaný Karel Č. »prodal« kůži Františku H-ovi, poněvadž dle zjištění, již zprvu uvedeného, jest zřejmo, že tato slova rozsudku, jsouce právně mylným hodnotěním výslovných skutkových předpokladů rozsudkových, neznamenají zjištění prodeje kůže Františku H-ovi, nýbrž vztahují se jen na další příkaz ku prodeji kůže, který mu udělil Karel Č. Nějaké všeobecné výzvy k obecenstvu, jako kupec v úvahu přicházejícímu, zde nebylo. Jest tedy pouze jisto, že obžalovaný Karel Č. měl vážný úmysl, požadovati zřejmě přemrštěnou cenu za kůži, pokud se týče dáti si takovouto cenu poskytnouti nebo slíbiti pro Josefa O., jak jest zřejmo zejména z toho, že přijal zálohou od Františka H. 500 K. Tento vážný úmysl projevil a čin, ke skutečnému vykonání vedoucí, uskutečnil také tím, že odevzdal kůži Františku H-ovi s příkazem, by ji prodal, najde-li kupce, za 600 K. Ke skutečné nabídce kůže za zřejmě přemrštěnou cenu nebo k projevu ochoty osoby třetí, cenu 600 Kč poskytnouti, však nedošlo a to pro překážku odjinud v to přišlou, pokud se týče náhodou, ježto podle zjištění nalézacího soudu byla kůže zabavena právě, když ji František H. od obžalovaného Karla Č-a odnášel. Jen proto se tedy nepodařilo provésti to, co obžalovaný Karel Č. zamýšlel a prováděti již začal, a co by bylo, jsouc doko-

náno, naplnilo arci skutkovou podstatu §u 7 zák. o trestání válečné lichvy.

Jsou proto v jeho činu obsaženy veškeré náležitosti přečinu nedokonaného předražování podle §u 7 čís. 3 zák. o válečné lichvě.

Čís. 415.

Bylo-li hlavní přelíčení před soudem porotním odročeno na více dnů, jest je provésti znovu a to před novou lavicí porotců.

Není třeba, by obžalovaný byl zpraven o tom (§ 303 tr. ř.), že pro odročené přelíčení nastala změna soudního sboru.

Předseda rozhoduje o tom, má-li ochuravěvší porotce býti sproštěn a kdo má nastoupiti na jeho místo.

Jest třeba, by tvrzení, jež má býti základem eventuální otázky, mělo podklad v zodpovídání se obžalovaného nebo ve výsledcích průvodního řízení.

Zmenšená příčetnost nevylučuje zlého úmyslu. Je-li pochybna příčetnost vraha, náleží dáti porotcům otázku dodatečnou o příčetnosti, nikoliv však otázku eventuální ve směru zločinu zabití.

Předpis §u 323 tr. ř. upravuje formu otázek jen potud, že nemají svou úpravou nutiti porotce ku složité odpovědi.

Hlavní otázka nemusí se krýti s obžalobou.

Soud není povinen, by sám od sebe dal otázku kontrolní.

(Rozh. ze dne 11. dubna 1921, Kr I 36/21.)

N e j v y š š í s o u d jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku krajského jako porotního soudu v Plzni ze dne 26. listopadu 1920, jímž stěžovatelé uznáni byli vinnými a to: Jan Sch. zločinem úkladné vraždy zjednané dle §§ 134, 135 tr. zák., Václav W. spoluvinou na zločinu úkladné vraždy zjednané dle §§ 5, 134, 135 čís. 1 a 3, 136 tr. zák. a Anna K-ová vzdálenou spoluvinou na zločinu zjednané vraždy úkladné dle §§ 5, 134, 135 čís. 1 a 3 a 137 tr. zák. mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Zmateční stížnosti obžalovaných Jana Sch., Václava W. a Anny K. berou rozsudek v odpor, poněvadž po odročení porotního přelíčení ze dne 8. listopadu 1920 za účelem prozkoumání duševního stavu Jana Sch. na neurčito, před novým hlavním přelíčením, zahájeným dne 18. listopadu 1920, proti návrhu obhájce W-ova, by přelíčení bylo provedeno před lavicí porotců, původně, dne 8. listopadu 1920, vylosovaných, přikročeno bylo ku novému vylosování porotců, při čemž částečné jiní porotcové byli vylosováni. Zmateční stížnost Jana Sch. vidí v tomto postupu zmatek dle §u 344, čís. 1 tr. ř., poněvadž prý porotní dvůr soudní nebyl náležitě obsazen. Zmateční stížnost Václava W-a dovolává se důvodů §u 344 čís. 1, 4 a 5 tr. ř., aniž by se blíže vyslovovala o tom, ve kterém směru shledává prvuvedený důvod, a který předpis zákona, jsoucí pod sankcí zmatečnosti, byl porušen dle jejího náhledu postupem soudu porotního. Zmateční stížnost Anny K-ové dovolává se v úvodu